ԱՌԱՋԻՆ ՏԱՐԻ—ԹԻՒ 3—ՇԱԲԱԹ—12 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1857

ՄԱՍԻՍԱՑՔ ՄԵՂՈՒԱՑ

ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ

Այս խմբագրան թերթարդմանն է ժէ ներկայացման իւրաքանչիւր հանդիսակ իրեն կը պահէ։
Հետևեալին ուղղուած որ և իցէ նամակ Մէյտանէ Մայրաքաղաքի յարկոյ Պ. Յովսէփեանի գրատանը խրկուելու է։

Տարեկան գինն է կանխիկ 60 ղրշ.
Վեցամսեայ » » 35 »
Ամեն մէկ թիւը զատ զատ 60 փր.
Դուրսէ եկեղեցւոյ թերթերուն ծախքերը առանձին վրայ է։
Այս շարաթաթերթը ամեն շաբաթ օրերը կը հրատարակուի։

ՀՐԱՒԷՐ ԱՌ ՄԱՍԻՍԱՑՈՅ Ի ՀԱՅԱՍՏԱՆ ԱՇԽԱՐՀ

Մէկ դուք Մասաց Աթենական
ձեզ հրաւէր կարդացինք,
հիմա յաջողքն Հայաստան
հոգեւոր երգ նուագողք։

Խոր քաղաքներ և հողմոս
առցեն ձայնիւդ արձակում,
և ընկերութեան առցեն թէ ինչ
ազգասիրաց սիրտը համեստ։

Տեսէք բերին աշխարհին
առցեն տեսար գնծութեան,
և հանդիսացի քեզ Մասիս
նախնի փառաց անուամն։

Ն. Ս. Մ.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Արժանաւոր որդէն յայտնի է յարգոյ ընթերցողաց որ իմ գլխաւոր նպատակս և ջանքս է օգտակար ծառայութիւն մը ընել սիրելի Ազգիս, ասոր պատիւ կը համարիմ ծանուցանել ներկայ յօդուածով թերթիս, որ ազգասիրաց ալ որ այս շաբաթաթերթին թէ ձեւին և թէ նիւթին նկատմամբ ինչ օգտակար դիտողութիւն որ ընելու ըլլան նամակով մը ինծի հաղորդել զայն, և ձեռք ալ պատրաստ եմ ընդունիլ և ի գործ դնել ամէն օգտակար խորհուրդ մը որ ինծի հասնի։

ԱՌԱՔՍ ԱՌ ԱՂՋԻԿԱՍԷՐ ԱՆՁԻՆՍ

Այս ժամանակները գիշերուան մեղեդիք ժամը կեսանցին, և քաղաքին ամենխոր թեան մէջ ըլլալով մինչ կարդացի հոգւութիւնս ինծ ընկեր առած կմխամ գրասենակն ազէ, որոնք մէջ եղած խորին տրտմութիւնը այս թուղթիս վրայ թափելու, այն որ ձեռս սեւր յառաջին կը բերէ.... Ինչ տխուր և բեկ գիշեր... Լուսին անցած գնիր անմեղութեան երթն ծածկած շուքեր ինծ այս թշուառի մը վրայ փռելու. ո՛հ... գիշերուան յաւատոյս ալ իրեն օրհնուել քնած է այն առանց ազգանկեններ. որոնք բայց մը անցած չեն ուզեր վրաս խորհիլ։

Ահ, ինչ թշուառ արարած մըն եմ ես, և ինչու. որովհետեւ առանց նկատելու իմ անկարողութիւնս կը ջանամ սիրելի Ազգիս օգտակար ծառայութիւն մը ընել քանի որ զուրկ եմ գրաւոր արժանաւորութիւններէ. ինչ կրնայ ընել ինծ պէս թշուառ արարած մը. բայց կըսէր, մի՛ ազգին շնորհ վհատիր, ո՛վ տառապեալ սիրտ իմ. դու միայն քու զօրութեան կառաքէ մինչև վերջին անգամ Աստուծոյ ապաւինելով և յոյս փրկելու. գիտցիր, ո՛վ սիրտ իմ, որ մինչ մը կառաջ նորէ քեզ, յաջող համար եթէ Ազգը սիրել է, և անոր բարեկամութեան համար

աշխատելու է մինչև որ Մասիսայ սև փոթորիկը վերէն քաղէն անհետ ի յաւիտեան.....

Ահ... գիշեր հոս... ձեռքերնիս կը դողդողան. աչքերս զուլն արտասուք կը բերեն. ալ չեմ կրնար իմ վերջս գրել. ո՛հ... արտասուաց փառաւորներով լուսնոց ※ ※ ※ ※ ※ ※

Մէկ իմ այս ազէտս կարդացող յարգոյ Ազգակից, թէ որ Ազգիդ յառաջադիմութեանը կըցանկաս, ականջ դիր սա խօսքիս. «Զեռնտու եղիր իմ Մասեաց Մաեղւոյ յառաջանալուն»։ Այո՛, եղիր ձեռնտու անանկ մէկ գործի մը, որն որ անտարակոյս օգտակար պիտի կրնայ ըլլալ քու Ազգիդ։ Նայց հարկէ է որ ըսեմ «Պէտք, ինչ են քու Մասայ Մաեաղիդ մէջ հրատարակուած թատերգութիւնները Պօղոսի Մոլիերի, Շէքսփիրի Շիլլերի և Կօլդոնիի թատերգական գործերուն հետ բաղդատելով»։ Այո՛, ծիծաղիս է խօսքս, եւ ինքնին խոնարհաբար կը խոստովանիմ, որ ինչպէս խաւարը լոյսէն տարբերութիւն ունի, սանկ ալ իմ տկար գրուածներս ալ նշանաւոր Մոլիերներուն նմանիլէ գործերէն։

Այսուհետեւ իմ գործերս պզտիկ ակար ըլլալուն համար արժանի չեն նայուածի... ո՛ր գործին սկզբնաւորութիւնը տկար չէ... թէ որ սկսող գործերը օրհնութիւն չունենա, ինչպէս կը զօրանան....

ԱԶԴԵՑԻՆ

Ընթեռնլի կերպիւ (Յուն. 6) խմբագրիս մէջ հաստատուած ԸՆԹԵՐՑԱՍԻՐԱՑ ընկերութեան թանգարանը երէկ առաւօտ դատարկ անցուցոյ, և չկրնալով պատիւ գրագէտն բանել արդէն ամէնցուն յուշարկելու ազգային բարեկամներիս մէկուն հետեւեալ նամակը, զոր որ արժան կը համարիմ յարգոյ ընթերցողացս ալ հաղորդել։

«Պատուելի բարեկամ։

Ինչպէս որ յայտնի է ազգասիրութեանդ որ ես ամեն բանէն աւելի Հայրենեաց բարեկամութիւնը կը փափագիմ և յափշտակութիւն կ'զգամ երբ լսեմ մեր Ազգին օգտակար թէ՛ ընկերութեան մը հաստատուիլը, թէ նոր օրագրի մը հրատարակուիլը, կամ նոր դրութեան մը առաջացութեանը ի լոյս ընծայուիլը, ասոր՝ այս անգամ ալ աւելի աւելցող արտասովոր ուրախութիւնը Զեր ազգանէր Արամն ալ հաղորդելու։

Այսօրուանս շաբաթ Հոկտ. 6 կիրակի օրը պատիւ ունեցայ խմբագրիդ մէջ հաստատուած ԸՆԹԵՐՑԱՍԻՐԱՑ ընկերութեան թանգարանը երէկօրը և նոր ընկերութեան հայրենասէր յարգոյ անդամներէն մէկ քանիին հետ անծանօթ, որոնց ամէն մէկուն գեղեցին վրայ յայտնապէս ԱԶԳԱՍԷՐ բառը կը կարդացուէր ամէնէն սատեղով զրոշմուած։ Այո՛. անոնց ամէն մէկուն ալ ուրախութեան ձայն կը լսուէր իրենց Արամն մէջ բարեկամ Հայրենասիրութեան կրակին կայծակները և կը վառէին սրտիս մէջ։

Ահ, իմ բարեկամս, անկարելի է որ զգամ տարրագրելու սա մէկ քանի ժամուն մէջ սրտիս անցած զգացումները զոր որ թէ եկեղեցւոյ մէջ յայտնել կրնայ, բայց և անիմանալի էր սրտաւարբերելու արուեստութեան մէջ կենալով համառօտեցոյ, թէ ինչ մեծ է Ազգասիրութեան Արքայական հայրենասէր հարազատ որդւոցը մտաւոր մխիթարութիւն վրայ բարձրանալ։ Ահ, ինչպէս անձեռն լեզու, երբ յայտնապէս կը տեսնեմ, որ երբեմն իմ Ազգս ընդարմացած է անգամ, անոր ամենքը կը հետեւին... ներեցէք ինծ բարեկամ իմ, անկարող եմ կատարելապէս յայտնել Զեզ, թէ այս բաներս մէջ սիրտս ինչ կ'զգայ. թէ որ կարելի ըլլայ սիրտս կը բերեմ Զեզ։

Մնամ, եւայլն»

Այդ յարգոյ ընթերցող. դու որ հիմա սիրտ դրիր այս յօդուածը կը կարդաս, դու միթէ ալ կ'զգաս մի ուրախութիւն. դու ալ Ազգիդ բարեկամութեան մէջդ մի սրտերը կը փափաքիս մի։

ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ
ԹԱՏՐՈՆԱԿԱՆ

Հարցում․ Ի՞նչ է թատրոն մը ։

Պ․ Թատրոն մը տարբեր բան չէ, բայց միայն ժողովրդեան մը վարքը և բարքը ուղղելու նպատակաւ յանգնուած դպրոց մը ։

Այս ըսածս հաստատելու համար՝ չեմ ուզեր որ երկարաբանութեամբ ընթերցողներըս ձանձրացընեմ․ վասն զի կը յուսամ որ պարզ և կարճ խօսուածքիս վրայ երկայն խորհրդածութիւն մը ընելու կարող պիտի ըլլան ։

Ամէն բանէն առաջ ես ալ իմացընեմ որ, իմ ըսելիքներս այն տեսակ անձանց համար չէն, որոնք ամէնէն օգտակար և բարի գործերէն ու խօսքերէն անգամ Թոյն կը ժողուեն ։ (Որոնց վրայօք առաջին Բառոյն մէջ ալ առէնք ունեցայ ուրիշ կերպով մը խօսելու) Ես ո՛չ երբէք այն տեսակ անձանց հետ խօսելու դիտաւորութիւն ունիմ, և շատ ուրախ պիտի ըլլամ, թէ որ անոնք իմ գրութիւններս ամենեւին չկարդան. որպէս զի չըլլայ թէ իմ պատճառաւս աւելի գեշնան․ բայց թէ որ դժբաղդաբար անոնցմէ մէկը իմ գրութիւններս կարդալով վնասուելու ըլլայ՝ կարծեմ թէ, և ոչ մէկը իրաւունք ունի զիս պախարակելու․ վասն զի, անկարելի բան է որ, անխոհեմ անձանց վնաս չհասցընեմ ըսելով՝ խոհեմ և իրենց կարդացածէն միղը ժողուող անձինքը զրկեմ ։ Ասոր ես առաջուց կ'իմացընեմ, որ աւելի աղէկ կ'ըլլայ, եթէ այն տեսակ անձինք իրենց թանկագին ժամանակը նարտ կամ ուրիշ խաղեր խաղալով անցընեն ծխախոտներուն մէջ․ քան թէ իմ Բառոյս կարդալով ։ Հոս զինքս ուրիշ պարտաւորութեան մ'ալ տակ կը տեսնեմ, այսինքն՝ ի՛նչ հընարք գտնելու է, որ վերոյիշեալ անխոհեմ անձինքը բժշկուին իրենց վնասակար ախտէն… Ճշմարիտը խօսելով՝ ասիկայ խիստ դժուար խնդիր մըն է․ և ես զինքս ըստ բաւականին կարող չեմ տեսներ անոնց մէկ դարման մը մտածելու․ ուրեմն՝ դառնամ իմ նպատակիս ։

Վերը եղած հարցումին պատասխանեցի, թէ Թատրոն մը տարբեր բան չէ, բայց միայն ժողովրդեան մը վարքը և բարքը ուղղելու նպատակաւ յանգնուած դպրոց մը ։

Այս ըսածս հաստատելու համար՝ երկու գլխաւոր բաժանման կը կարօտիմ ։

Նախ՝ Ասոր վրայ Թատրոն մը մէջ որ և իցէ յորդոր կամ խրատներ աւելի ազդու կերպով կը խօսուին ։

Երկրորդ՝ Թատրոնի մը մէջ խաղացուած խաղերը Ծնողայ սրտին նման տպաւորել սրտերը անգամ կը կակղցընեն ։

Նախ ըսի թէ, Թատրոն մը մէջ որ և իցէ յորդոր կամ խրատներ աւելի ազդու կերպով կը խօսուին ։

Ասիկայ ինքնին յայտնի բան մըն է․ վասն զի Թատրոնական խաղի մը ներկայ գտնուող հանդիսատեսը որ և իցէ չարագործութեան մը վնասը կրող անձին բուն խուկ իր բերնէն պիտի լսէ ըրած ազդու ողբերը․ ինչպէս՝ մարդասպանի մը սոսկալի վիճակի մէջ լինալով, իր եղեռնագործութեանը պատճառաւ կրած անհանգըստութիւնը յայտնելը․ դողի մը իր սրտադողին վրայ ըրած նկարագրութիւնը․ ստախօսի մը խայտառակուելուն վրայ ըրած զղջումը․ եւն ։ Հոն պիտի լսէ նա և բարեգործութեան մը օգուտը տեսնող անձին բերնէն՝ սրտին հանգիստ վիճակը յայտնող հանդարտ և ուրախալից խօսքերը․ ինչպէս՝ ողորմած մէկու մը ամենէն սիրուելով Աստուծոյն փառատրութիւն մատուցանելը․ Ճշմարտախօսի մը պատուըրուելուն համար սրտին ուրախ վիճակը ստորագրելը․ եւն ։ Արդ՝ երբոր հանդիսատեսը իր ականջովը կը լսէ բոլոր ասոնք, ինչպէս ալ ետ չկենար իր չար գործերէն, և բարեգործութեան շաւղին ի՞նչպէս չհետեւի ։

Երկրորդ՝ ըսի որ, Թատրոնի մը մէջ խաղացուած խաղերը Ծնողայ սրտին նման տպաւորել սրտերը անգամ կը կակղցընեն ։

Այս ըսածս ալ հաստատելու համար՝ բաւական է որ օրինակ մը տամ ։ Շատ անգամ կը լսենք որ, երիտասարդ մը, կամ ով և իցէ, մէկը ծովը լինալով խեղդամահ եղեր է․ այս գոյժը առած բոլորնիս բոլոր անձերնիս կը սարսափի․ սրտերնուս մէջէն՝ կարծես թէ, արեան գետ մը կը վազէ․ բայց՝ մինչեւ ատեն կը տեւէ․ — ոչ երբէք տասն օրէն աւելի ։ Իսկ երբոր մեր բուն աչուըներովը տեսնենք խեղճ անձին ծովը լինալը, ինքզինքը ազատելու համար ըրած ջանքերը, օգնութեան համար ցուցուցած աղիողորմ նայուածքը, և վերջապէս ծովուն յատակը իջնալով աներեւոյթ ըլլալը տեսնենք, արդեօք մտքերնուս առջեւէն կը հեռանայ մի՞ այն սոսկալի պատկերը ։ Ո՛չ մարդկային սիրտ կրնայ երբէք մոռնալ ասանկ իր աչացը առջեւ կատարուած տխուր տեսարան մը․ մինչեւ իսկ սիրտը յիշեալ դիպուածը տեսնելէն տասը տարի ետքը իր տեսածը անտարբերութեամբ պիտի պատմէ․ — ոչ երբէք․ այլ վերստին իր Երեւակայութեանը առջին պիտի գայ այն ցաւալի տեսարանը, և իր սրտին զգացումները դարձեալ պիտի արթըննան ։ Աչքէ կը հետեւի որ, թէ մարդկային ցեղին և թէ ուրիշ կենդանեաց ամենէն զօրաւոր զգայարանը աչքն է ։ Այո, աչքն է միայն այն գլխաւոր գործարանը՝ որն որ դուրսի առարկաները անջնջելի կերպով ուղեղին վրայ կը տպաւորէ․ զորօրինակ, երբոր բաղաք մը, շէնք մը, կամ ուրիշ որ և իցէ նիւթ մը տեսնենք և աղէկ դիտենք, ալ անհնար է որ զանիկայ ուզած ատեննիս մեր Երեւակայութեանը առջեւ չկրնանք բերել ։ Իսկ երբոր՝ որ և իցէ ներկայացնելաւոր երգ մը լսելու ըլլանք, թէեւ հետեւեալ ժամուն բնաւ չենք կրնար յիշել․ ասոր պէս են նմանցած միւս զգայարանքներն ալ ։ Ուրեմն՝ թէ որ միայն աչքն է այն մէկ հատիկ գործարանը որ մէկ անգամ տեսնելով որ և իցէ առարկայ մը՝ կատարելապէս, կամ ըստ մեծի մասին ուղեղին վրայ կը տպաւորէ զայն, ասկէց կը հետեւի որ, Թատերական խաղի մը ներկայ գտնուող հանդիսատեսը սաստիկ պիտի զգայ ներկայացող անձանց թէ՛ Թշուառութիւնը, և թէ՛ երջանկութիւնը․ և իր մտքին առջեւէն բնաւ չըլլիտի հեռանայ դերասանին իր Թշուառութեանը վրայ ողբացած ժամանակ ըրած շարժումները․ նոյնպէս ալ իր երջանկութեանը վրայ ուրախացող դերասանին դէմքին զուարթ գծագրութիւնը ։

Կարծեմ թէ, ընթերցողս բաւական հաւանեցաւ թէ աչքը նախնական գործարան մըն է․ և թէ ամեն գործարաններէն աւելի ազդեցութիւն ունի Մտքին ։

Նաեւ՝ յայտնի է որ, ի՛նչ և իցէ զգացում՝ որ ուղեղին վրայ տպաւորուի, անմիջապէս սրտին կը հաղորդուի (ասոր ալ անկէց կ'առաջանայ որ, որ և իցէ տեսած, լսած, հոտոտած, ճաշակած, և շօշափած բաներնուս վրայ նախ խորհրդածութիւն կ'ընենք, և վերջը՝ սրտերնիս ուղեղին ըզգայմանը համեմատ ազդեցութիւն կ'ըլլայ) ։ Ուրեմն է որ, նախ՝ ուղեղնիս (որ է խորհրդածութեան կենդրոնը) կ'զգայ, և իր զգացութիւնը սրտին կը հաղորդէ․ և որովհետեւ սիրտն ալ այնչափ կ'զգայ մէկ ազդեցութիւն մը որչափ որ ուղեղը, ուրեմն տեսողութեան գործարանին միջոցաւ ուղեղին վրայ եղած ազդեցութիւնը միւս գործարաններուն միջոցաւ եղածներէն աւելի կ'զգայ սիրտը ։

Այս բոլոր ըսածներէս հաստատութեամբ կը հետեւցընեմ, որ մարդու մը կատարեալ Մարդկութիւն սորվեցունելու համար՝ Թատերական խաղերուն (խօսք ամեն Թատերերգութեանց համար չէ․ այլ միայն այն գեղօնիկներուն համար՝ որոնք այս նպատակաւ շինուած են) ներկայացումը զօրաւոր միջոցներէն մէկն է ։

Այս ուրեմն՝ Թատրոն մը տարբեր բան չէ, բայց միայն ժողովրդեան մը վարքն ու բարքը ուղղելու նպատակաւ յանգնուած դպրոց մը ։

(Պիտի շարունակուի)

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԻ ՄԸ ԸՐԱԾ ՈՂԲԸ
ՍԻՐՈՒՀԻԻՆ ԲԱԺՆՈՒԵԼՈՒՆ ՎՐԱՅ

Հետեւեալ ողբերգութիւնը՝ որն որ այս անգամ տպագրութեամբ՝ի լոյս կ'ընծայուի, ասկէց 3 տարի առաջ Պօլսեցի հայ երիտասարդին մէկը շարադրած է ։ Այս ողբերգութեան մէջ յայտնի կը տեսնուի իրեն պատահած ցաւալի դէպքը․ որուն վրայ անմխիթար կ'ողբայ օտար երկրի մը մէջ ։

Մընաս բարեաւ ես ի՛նչ սըրտով ըսի,
իմ սիրուհիէս երբ կը զատուէի,
աչքերը լեցուած դառըն արտասուօք
երբ ան կընայեր ըըրտմալից ինծի ։

Հեռու հեռու գացէ՛ք մէկդի ինէ,
ո՛վ տըղայական ունայն հաճոյքներ․
թո՛ղ նըստիմ և լամ, թէ և ոչինչ է․
զի ալ աչքերըս զինքը չ'են տեսներ ։

Չէ՞ որ անիկայ տըրտմութեամբ լեցուած
գիշեր և ցորեկ սիրտն է ցաւով լի․
ի՞նչպէս իմ սիրտըս այսպէս դարձած
ուրախութիւնով միշտ կը փայլփլէ ։

Այ, կը յիշեմ ես այն կակուղիկ սիրտը․
ուր տեղ գըրուած է իմին անունըս․
ո՜հ միշտ առջեւս են իր աչուըները,
որ կը շարժէին իմ ամուր սիրտըս․

Որ երբ կայծակ հօգւոյս կ'աղդէին,
սըրտիս կայծերը կը թուլցունէին․
նաեւ մըտացըս բոլոր խորհուրդներն
միայն իր վըրայ կը ժողուըուէին ։

Այ, կես գիշերուան պայծառ լուսինը
իրեն ազդու ճառագայթներովը
միտքըս կը ձըգէ, այն՛ կատարեալ,
իմ սիրուհիիս անոյշ նայուածքը ։

Նարծըը կաղնիներ չորս կողմըս շարուած
միայն պատճառ են իմ տըրտմութեանըս․
կարծես թէ դիտմամբ երկինք բարձրացած
կ'ուզեն ցուցընել իմին խեղճ սիրտըս ։

Բարանձաններն ալ խիստ լըռիկ կեցած
կարծես տըրտմութեանս հետ են միացած․
կ'ուզեն ըսել ինձ․ "Ո՛վ խեղճ պատանի
ալ ես բանը բանէն է անցած„ ։

Նաեւ բուերն ալ իրենց բոյներէն
տըխուր ձայներով ինձ կ'իմացընեն,
թէ ալ յոյս չըկայ խղճալւոյս համար
լսելու գոնէ բառ մը իր բերնէն ։

Չէ՞ որ առոյգներըն ծաղկանց մէջէն
իրենց օձաձեւ դարձըուածքովը
աչացըս առջին կըներկայացնեն
իր գանգուր մազերուն շարժըուածքը ։

Դուք ալ թըռչուններ, ահ, ինչու այսպէս
տըղոց պէս կեցեր ու կըճըռուըղաք․
չէ՞ք գիտեր որ ձեր ձայներովն պէսպէս
սըրտիս վըրայի խոցերն կը բանաք ։

Աչ ես յաւիտեան մընաս բարեաւ
քաղցըր սիրուհիդ իմ գեղեցիկ,
կը զատուիմ քէնէ դառըն վըշտերով,
անմըման սիրելիդ իմ անուշիկ ։

Ո՛վ դուք համատիք երիտասարդներ,
աչուընիդ անգամ մը վըրաս դարձուցէ՛ք․
նայեցէ՛ք սըրտիս վըրայի վէրքերն․
այս անտանելի վիճակս ողբացէ՛ք ։
Ինձ պէս ձեր սրտերն անխոհեմ սիրոյն
չըլլայ որ մատնէք սուր ճիրաններուն ։

(Շարունակութիւն)

ՀԵՐՍԻԼԻԱ ՈՂԲԵՐԳՈՒԹԻՒՆ

ՀԵՐՍԻԼԻԱ · Ի՞նչ կը խօսիք . . . ի՞նչ կը լսեմ . . . ո՞վ էք դուք . . . . ո՞վ ես դու , Երիտասարդ . . . Իշխանի . . չէ, չէ . . փախչիմ . . . մեր . . . ո՛չ , ի՞նչ Թշուառութիւն . . . . ալ ինձ մի՛ մօտենար ո՛վ Երիտասարդ . . . . կը խաւարին աչուըներս . . . կը դողան ծնկուըներս . . . քարացաւ սիրտս . . . ո՛չ , օգնական մը . . . եղո՜ւկ ալ ինձ . . . բայց Իշխանի . . . դու . . . (Ձեռն նորա բռնելով) սիրտս չմերժեր . չէ . . . Իշխանի . . . . .

ԻՇԽԱՆ · Ի՞նչ Հերսիլիա , դարձեալ զիս կը փախչիս , (ծունր դնելով) կամ ներէ՛ ինձ և ընդունէ՛ այս սիրտը , և կամ բոլորովին մերժէ՛ զանիկայ · (Ելնելով) ինչ տաժանելի կեանք . . .

ՀԵՐՍԻԼԻԱ · Կ'ընդունիմ զքեզ , Իշխանի . . . . ալ է ընդունած . . . .

Ո՛Հ . . . ո՛չ կրնամ մերժել , և ո՛չ ընդունիլ · ո՛չ կրնամ կենալ , և ո՛չ ալ փախչիլ · միտքս կը մերժէ , սիրտս կ'ընդունի · ո՛հ , իր նայուածքը խիստ կ'ազդէ ինծի ·

(Քիչ 'ի մէկդի նայելով)
Ս՛ակայն չկրցին տակ չանցած անգութ հայր Թշնամութեանս ո՛վ միակ պատճառ . .
(Իշխանին դառնալով)
Իշխանի , տուր ձեռքդ . Թո՛ղ մեր ազատութիւն յաւիտենական բաժանման համար ·

ԻՇԽԱՆ · Ափսոս կը խօսի , Թէ մի դու , Հերսիլիա . . . յաւիտենական բաժանում . . . Հերսիլիա , վերջին բաժանում . . . բայց դու . . . ինչ կ'ըսեմ ես . . . (Քիչ մը տատանելով) գոնէ վերջին համբոյր մը , Հերսիլիա · բաժանման համբոյր մը . . . բայց չէ , չէ . . . Մնաս բարեաւ , Հերսիլիա , մնաս բարեաւ . . . .

ՀԵՐՍԻԼԻԱ · Ո՛հ . . . . կեցի՛ր . . . ալ չեմ զիմանար . . . չէ բաժանում , Իշխանի , չէ . . . (Իշխանին վրայ նետուելով և գրկելով զանի կը համբուրէ) Ներէ՛ ինձ , Իշխանի , ներէ՛ ինձ . . . . Թէ որ չեմ կրնար քու սիրուհիդ ըլլալ , գոնէ բարեկամ . . . .

ԻՇԽԱՆ · (Հերսիլիայի բռնելով վրայէն նետելով)

Հեռացի՛ր անգութ · Ճրգէ՛ զիս երթամ
անքէր ամայի զաւերը բնամ ·
քարանձաւներու մէջ բնակելով
լալով ողբալով գերեզման իջնամ ·

Մնաս բարեաւ , Հերսիլիա · Մնաս բարեաւ , սիրեկանդ իմ Պլէնէտիկ · Մնաս բարեաւ նաև ո՛վ Աշխարհ (Քիչ մը հեռանալով) ·

ՀԵՐՍԻԼԻԱ · (Իշխանին ետևէն վազելով բռնելով ուժգնեւ) Ո՛ւր , Իշխանի . ինչ . . . եղո՜ւկ ինձ . . . կեցի՛ր , Իշխանի . կ'աղաչեմ . ո՛հ , կը մեռնիմ . ահա քուկդ եմ , Իշխանի . և միայն քուկդ (Կ'իյնայ) ·

ՊԵՆԵՏԻՔ · Ո՛վ Աստուած · (Ետևէն կ'երթայ) ·

ՏԵՍԱՐԱՆ Զ

(Պուրակը վրայ հասած)

ԼԻՍԱՆԴՐ · ՌՈԶԻՕ

ԼԻՍԱՆԴՐ · Լսեցի՛ր , Ռո՛զիօ , Թէ Թագաւորը հանդէս մը 'ի լուծ է Սօզոմայեն' այս կողմերը գալու համար ·

ՌՈԶԻՕ · Այո՛ · խիստ տարօրինակ · ո՛վ գիտէ ինչ է պատճառը ·

ԼԻՍԱՆԴՐ · Իր գալը կրնայ մեզի օգտակար ըլլալ ·

ՌՈԶԻՕ · Անատակար ալ կրնայ ըլլալ · Այս բաղձութիւն մը կու գայ · մենք զմեզ ծածկենք · (Ծառերուն ետևը կը ծածկուին) ·

ՏԵՍԱՐԱՆ Է

ԼԵՕՆԷՏԷՍ · ՏԻՏՈՒԼԻ · ՏԻՕՆ · ԵՒ ԶՕՐԱԿԱՆՆԵՐ ·

ԼԵՕՆԷՏԷՍ · Ի՞նչ վսեմ ու գեղեցիկ տեղ մըն է այս · աս գիշեր հո՛ս անցընելու եմք · (Թագաւորին պալատին կողմը նայելով) ինչ շէնք է այդ ·

ՏԻՏՈՒԼԻ · Հերսիլիայի հայրը հոդ Թաղուած է , տէր իմ ·

ԼԵՕՆԷՏԷՍ · Հերսիլիայի հա՛յրը ·

ՏԻՏՈՒԼԻ · Հոս Թաղուած է նաև Իշխանին · հոդ ալ Օպէրոնը · (Լիսանդրը և Ռոզիօ տեսնելով) Ո՛վ կը տեսնեմ ·

ԼԵՕՆԷՏԷՍ · Ո՛վ են այդ անձինքը ·

ՏԻՏՈՒԼԻ · Օպէրոնի բարեկամները · (Լիսանդր և Ռոզիօ) Հոս եկէ՛ք ·

ՏԵՍԱՐԱՆ Ը

ԼԵՕՆԷՏԷՍ · ՏԻՏՈՒԼԻ · ՏԻՕՆ · ԼԻՍԱՆԴՐ · ՌՈԶԻՕ · ԵՒ ԶՕՐԱԿԱՆՆԵՐ ·

ԼԻՍԱՆԴՐ · Պատրաստ եմք մեր վեհափառ

ՌՈԶԻՕ · Տիրոջը առջև ·

ԼԵՕՆԷՏԷՍ · Այս ժամանակ ինչ կ'ընէք հոս · դուք չար մարդոց կը նմանիք ·

ԼԻՍԱՆԴՐ · Ծառայներդ միայն ժուռ գալու համար եկած են հոս ·

ԼԵՕՆԷՏԷՍ · Լսեցէ՛ք , անօրէններ , դուք Օպէրոն մարդասպանին բարեկամները չէ՞ք մի ·

ԼԻՍԱՆԴՐ · Ա՛հ · Ճշմարիտ է հաստրակաց առածը , որ կ'ըսէ

"Ընդ և՛ որ ունէնէն
հիւծ լաւ 'ի վէճոքն" ·

Թո՛ղ յայտնի ըլլայ մեր տիրոջը , որ ևս ծառաները խիստ քիչ ատեն բարեկամութիւն ըրած են Օպէրոնի հետ ·

ՏԻՏՈՒԼԻ · Այո՛ , տէ՛ր իմ Թագաւոր , ասոնք բնաւ մանկակից չէին անոր եղեռնագործութեանց ·

ԼԵՕՆԷՏԷՍ · Ի՞նչ գործի կ'սպասէք դուք ·

ԼԻՍԱՆԴՐ · Ծառայներդ որսորդութեամբ կ'ապրին , տէր իմ ·

ԼԵՕՆԷՏԷՍ · Կ'ուզէ՞ք ծառայել ինձ ·

ԼԻՍԱՆԴՐ · Աչօք բոլոր յօժարութեամբ ·

ՌՈԶԻՕ · Բոլորով սրտիւ , տէր Թագաւոր · բայց անարժան եմք ձեր վեհափառութեանը ծառայելու ·

ԼԵՕՆԷՏԷՍ · Կ'ընդունիմ զձեզ , Տիօն ·

ՏԻՕՆ · Պատրաստ եմ իմ Թագաւորիս հրամանը կատարելու ·

ԼԵՕՆԷՏԷՍ · Ընդունէ՛ այս երկու անձերը իմ ծառայներուս դասին մէջ ·

ՏԵՍԱՐԱՆ Թ

ՀԵՐՍԻԼԻԱ · ԻՇԽԱՆ · ԼԵՕՆԷՏԷՍ · ՏԻՏՈՒԼԻ · ՏԻՕՆ · ԼԻՍԱՆԴՐ · ՌՈԶԻՕ · ԶՕՐԱԿԱՆՆԵՐ ·

ՀԵՐՍԻԼԻԱ · (Գլուխը ըռնելով)
Ո՛հ , չկրնար բոլորովին
սիրտս մնալ զԻշխանին ·
դեռ կենդանի բոցեր սիրոյ
հոգւոյս մէջ միշտ կը վառին ·

Ո՛հ , չեմ կրնար անզգթաբար
ջնջել իմ սիրականս ·
այլ Սիրոյ ջահըն անդադար
կը տապցընէ բոլոր անձըս ·

Սրգալ յաւերժ , ա՛հ , ինձ պարտ է
աս շիրմին քով · որ կը ծածկէ
անգութ հայր մը · որ իւր աղջկան
տե՛ս , ինչ վիշտեր կը պատրաստէ ·

Սիրտէ կայ մ՛ ուրիշ մըն ալ ,
որ խլմած է դառն այս բաժակ ·
Ա՛հ , գաժան մահն անակընկալ
ձգեց զիս յայս դառըն վիճակ ·

Ինչ ողբալի երգ ես երգեմ ·
մխիթարել զիս որո՛ւն դիմեմ ,
Ա՛հ , անփծեալ որ ծընընդեանս ,
իրաւամբքով քեզ կ'անիծեմ ·

Թո՛ղ ամէն ծընողք տեսնեն իմ այս եղկելի վիճակս , և Թո՛ղ սխալուին անգթաբար իրենց զաւակացը հետ · Այո՛ , Թո՛ղ լսէ բոլոր աշխարհ , Թէ շատ օրիորդներ և երիտասարդներ գերեզման կը մտնեն ժամանակէն առաջ՝ իրենց ծնողաց իրաւունքէ դուրս զօրծածած իշխանութեանը պատճառաւ . . . Իշխանի , Իշխանի · ընդունէ՛ իմ սուգս · Ո՛վ անօրէն Օպէրոն · ի՛նչպէս սիրտդ դիմացաւ Իշխանիի պէս կորիւն և առաքինի երիտասարդ մը սպաննելու . . . Ո՛վ իմ անգութ սիրտս , ինչու բաւական չես վշտանար . . . Ո՛վ անզգայ աչուըներս , ինչո՞ւ առատապէս արտասուք չէք Թափեր . . . ո՛վ երկնային էակներ , օգնեցէ՛ք ինձ . . . ո՛հ , տկար եմ , խիստ տկար . . .

ԻՇԽԱՆ · Դարձեալ զքեզ հոս կը տեսնեմ , Հերսիլիա · սիրուհիդ իմ , այդ ընԹացքը զքեզ պիտի կործանէ · կ'ուզե՞ս զիս սպաննել · կ'ուզե՞ս , որ ես՝ քու սիրականդ , յուսահատութենէս զիս կորանցնեմ · Հերսիլիա Հերսիլիա · ալ բաւական է · ահա սա գաշոյնը , սպաննէ՛ զիս · կամ չէ՛ նէ ալ դադրեցո՛ւր ողբերդ . . .

ՀԵՐՍԻԼԻԱ · Ա՛հ , իմ սիրելի Իշխանիս , ինչո՞ւ այդպիսի խօսքերով սիրտս կը վշտացընես · ո՛հ , դո՛ւ ես միայն իմ ուրախութիւնս , իմ մխիԹարութիւնս , և կեանքս · դո՛ւ ես իմ մէկ հատիկ յոյսս այս Աշխարհիս մէջ · վերջապէս՝ չուզեմ քենէ 'ի զատ սիրել մէկ անձ մը Աշխարհիս վրայ · սիրտս բոլորովին քեզ նուիրած եմ , և չեմ կրնար ետ առնել զանիկայ · (Գլուխը տեսնելով) Ո՛վ են սա անձինքը ·

ԼԵՕՆԷՏԷՍ · Ո՛վ երկնային հրեշտակ , ո՛վ սքանչելի էակ · (Յառաջ գալով) ·

ՀԵՐՍԻԼԻԱ · Ի՞նչ կ'ուզէք , տէ՛ր իմ , ձգեցէ՛ք զիս ·

ԼԵՕՆԷՏԷՍ · Մի՛ վախնար , գեղեցիկ · ես քեզ վնաս մը չեմ հասցըներ · (Իշխանին դառնալով) Ո՛վ քաջ երիտասարդ , երանի՛ քեզ . . . . . .

ՏԻՏՈՒԼԻ · Ի՞նչ կը տեսնեմ . Իշխանին մեռած է , Թէ չէ՛ կ'ապրի դեռ · զո՛վ կը տեսնեմ ·

ՏԻՕՆ · Ո՛վ է այդ երիտասարդը ·

ՏԻՏՈՒԼԻ · Իշխանի Պլիանքան · որ իմ կարծեօքս սպաննուեցաւ Օպէրոնէն ·

ԼԵՕՆԷՏԷՍ · Ո՛վ նախանձելի երիտասարդ , ա՛ռ քու սիրուհիդ ·

ՏԻՕՆ · (Իմաց տը Իշխանին) Ճանչցի՛ր Թագաւորդ ·

ԻՇԽԱՆ · Ներէ՛ ինձ , տէր իմ Թագաւոր ·

ԼԵՕՆԷՏԷՍ · Հա՛հ , հա՛հ , հա՛հ , ելի՛ր · ի՞նչ է անունդ ·

ԻՇԽԱՆ · Իշխանի է , տէ՛ր իմ , ձեր ծառային անունը ·

ԼԵՕՆԷՏԷՍ · Ի՞նչ , դո՞ւ ես Իշխանի Պլիանքան ·

ԻՇԽԱՆ · Այո՛ , տէ՛ր իմ ·

ԼԵՕՆԷՏԷՍ · Գտածդ դժբաղդութիւն գիտե՞ս դու , երիտասարդ ·

ԻՇԽԱՆ · Այո՛ , տէր Թագաւոր · իմ ծերունի հայրս՝ ձեր հաւատարիմ հպատակը , գժտգրութիւնը շատ սիրելուն համար՝ ինձ , և իմ մեռած եղբօրս այս արհեստը սորվելու իրատեց , և մենք ալ իր խրատը ընդունելով սորվեցանք ·

ԼԵՕՆԷՏԷՍ · Մեռած է քու եղբայրդ ·

ԻՇԽԱՆ · Այո՛ տէր իմ ·

ԼԵՕՆԷՏԷՍ · Ի՞նչ հիւանդութեամբ ·

ԻՇԽԱՆ · Շատ հարցումներ կ'ընէք , տէր Թագաւոր ·

ԼԵՕՆԷՏԷՍ · Ի՞նչ ծանր հարցումներ ·

ԻՇԽԱՆ · Եղբայրս սպաննուած է , տէր իմ , անօրէնի մը ձեռօք ·

ԼԵՕՆԷՏԷՍ · Ի՞նչ անօրէն · ո՞վ է այդ մարդասպանը ·

digitised by A.R.A.R.@

ԻՍՄԱՆԻ · Օպէրօն անուն մէկը :

ԼԷՕՆԷՏԷՍ · Ո՞վ է հիմայ այդ եղեռնագործ անձը :

ԻՍՄԱՆԻ · Չ'եմ գիտեր, տէր Թագաւոր:

ԼԷՕՆԷՏԷՍ · Կը ճանչնայի՞ր դու զինքը :

ԻՍՄԱՆԻ · Ո՛չ բնաւ, տէր իմ:

ԼԷՕՆԷՏԷՍ · Զարմանալի · խե՛ղճ երիտասարդ : Ո՞ւր թաղեցիք զինքը :

ԻՍՄԱՆԻ · Ձեր վեհափառութեանը բրած հարցումներուն և ո՛չ մէկուն վրայ տեղեկութիւն ունիմ, տէր իմ· իր սպաննուիլը միայն լսած եմ:

ԼԷՕՆԷՏԷՍ · Տիտալի, հոս եկո՛ւր : (Իսմանիին) Կը ճանչնաս այս անձը :

ԻՍՄԱՆԻ · Ո՛չ, տէր իմ· զինքը բնաւ տեսած չունիմ:

ԼԷՕՆԷՏԷՍ · Տիտալի, դու կը ճանչնա՞ս այս երիտասարդը :

ՏԻՏՈՒԼԻ · Այո՛ տէր իմ, կարծեմ կը ճանչնամ զինքը :

ԻՍՄԱՆԻ · (Տիտուլիին) Ինչպէ՞ս կը ճանչնաս դու զիս :

ՏԻՏՈՒԼԻ · Հերսիլիայի սիրականը Իսմանին դու չ'ես մի՞ · ես կարծէի որ դու սպաննուած էիր :

ԻՍՄԱՆԻ · Որմէ՞ :

ՏԻՏՈՒԼԻ · Իմ տէրս Օպէրօնը բսաւ ինծ, թէ սպաննած է զքեզ :

ԻՍՄԱՆԻ · Իմ Թագաւորս, թո՛ղ յայտնի ըլլայ ձեր վեհափառութեանը, որ իմ սպաննուած եղբայրս ալ ճիշդ ու ճիշդ ինծ կը նմանէր :

ԼԷՕՆԷՏԷՍ · Ահա հիմայ ամեն բան պարզուեցաւ : Բայց կեցի՛ր, Հերսիլիա անունով ուրիշ օրիորդ մ'ալ կա՞յ, որ քու սպաննուած եղբօրդ սիրտը գրաւած ըլլար :

ԻՍՄԱՆԻ · Ո՛չ, տէր իմ, նոյն Հերսիլիան է աս, որ եղբօրս վրայ ունեցած սէրը իմ վրաս դարձուց :

ԼԷՕՆԷՏԷՍ · Շատ բարի : Սիրը, որ դու դժագրութիւն գիտես, անանկ չ՛է :

ԻՍՄԱՆԻ · Այո՛ տէր Թագաւոր :

ԼԷՕՆԷՏԷՍ · Կրնա՞ս իմ հետս Մօսքուա գալ :

ԻՍՄԱՆԻ · Շատ կը սիրեմ իմ Թագաւորիս հնազանդիլ, բայց . . . .

ԼԷՕՆԷՏԷՍ · Ի՞նչ բայց · ապահով եղի՛ր, որ դու և քու սիրուհիդ շատ երջանիկ կ'ըլլաք իմ քովս :

ՀԵՐՍԻԼԻԱ · Կ'աղաչեմ, տէ՛ր Թագաւոր, մեր գիւղէն մի' բաժներ զմեզ :

ԼԷՕՆԷՏԷՍ · Բարեկի՛ն օրիորդ, ո՞վ է քու ամենասիրելիդ Աշխարհիս վրայ :

ՀԵՐՍԻԼԻԱ · Ահա՛ տէր իմ, Իսմանին, միայն Իսմանին է իմ սիրելիս :

ԼԷՕՆԷՏԷՍ · Ուրեմն՝ թէ որ զԻսմանին հետս Մօսքուա տանիմ, դու ալ իր հետը գալու պատրաստ ես :

ՀԵՐՍԻԼԻԱ · Անտարակոյս, տէ՛ր Թագաւոր · բայց՝ դեռ պսակուած չ'ենք :

ԼԷՕՆԷՏԷՍ · Աղէկ : Ես ձեզի համար իմ արքունական պալատիս մէջ փառաւոր և շքեղ հարսանեաց հանդէս մը կը պատրաստեմ, և աչացս առջևը պսակել կուտամ զձեզ :

ՀԵՐՍԻԼԻԱ · Պատրաստ եմ ընդունելու ինչ որ կ'ընդունի իմ սիրելիս :

ԻՍՄԱՆԻ · Տէ՛ր Թագաւոր, ձեր վեհանձնութեանը կը յանձնեմ զիս, նոյնպէս ալ իմ սիրուհիս :

ԼԷՕՆԷՏԷՍ · Ուրեմն կուգաք իմ հետս · գիտցած եղի՛ք, որ շատ երջանիկ օրեր պիտի անցընէք իմ պալատիս մէջ, և իւրաքանչիւր օր պիտի ըլլայ ձեզի համար ուրախութեան և հանդէսի օր մը :

ԻՍՄԱՆԻ · } Սրտի՛նք փոխարինէ՛ ձեր մեծագոյն
ՀԵՐՍԻԼԻԱ · } գթասիրութիւնը, տէ՛ր արքայ :

ԼԷՕՆԷՏԷՍ · Ուրեմն գացէք հիմայ, և պատրաստութիւն տեսէք այս իրիկուն, որ վաղը արշալոյսին մեկնելու ճամբայ ելլենք : (կ'երթան Իսմանի և Հերսիլիա)

ՏԵՍԱՐԱՆ Ժ

ԼԻՕՆԷՏԷՍ · ՏԻՕՆ · ՏԻՏՈՒԼԻ · ԼԻՍԱՆԴՐ · ՌՈՄԷՕ ·

ԾԱՌԱՅՆԵՐ ·

ԼԷՕՆԷՏԷՍ · Հիմայ՝ Տիօ՛ն, ալ հարկ չ'է աւելի յառաջ երթալ · պէտք է որ վաղը արշալոյսը ծագելուն պէս ճամբայ ելլենք Մօսքուա վերադառնալու համար :

ՏԻՕՆ · Տէ՛ր Թագաւոր, ձեր ծառայն միշտ պատրաստ է հրամաննիդ 'ի գործ դնելու : Բի՛չ մը բան կ'ուտէ՞ք, տէ՛ր իմ:

ԼԷՕՆԷՏԷՍ · Այո՛ · բե՛ր որ պատրաստեն սեղանը (Տիօն ծառաներուն պատրաստել կուտայ սեղանը և Լէօնէտէս կերակուրի կը նստի) :

ՏԻՕՆ · Ի՛նչ սրտաշարժ տեսարան մը կը ներկայացնէ այս անտառը :

ԼԷՕՆԷՏԷՍ · Խիստ վսեմ : Տի՛օն, բե՛ր որ քիչ մը կրակ վառեն (ծառաները կը կատարեն հրամանը) Ի՛նչ գեղեցիկ ու սքանչելի օրիորդ մըն էր Հերսիլիան :

ՏԻՕՆ · Այո՛, տէ՛ր իմ, շատ սքանչելի գեղեցկութիւն ունէր :

ԼԷՕՆԷՏԷՍ · Կ'ուզէ՞ կ'ըսեմ, որ զինքը տեսած ատենս՝ միտքս բոլորովին յափշտակուեցաւ, ա՛հ . . . .

ՏԻՏՈՒԼԻ · Ինչո՞ւ ահ կ'ընէ՛ իմ Թագաւորս, թէ որ կ'ուզէք, տէ՛ր արքայ, Հերսիլիան վայելել, հնարք մը կը գտնենք անշուշտ :

ԼԷՕՆԷՏԷՍ · (Լիսանդրին) Արդէն կը խօսի : (Տիտուլիին) Ի՛նչ կը խօսիս, Տի՛տալի · այդչափ անգո՛ւթ կը կարծես զիս, որ Օպէրօնի պէս անօրէնութիւն ընեմ · անգամ մըն ալ այդ խօսքը մի' ըներ :

ՏԻՏՈՒԼԻ · Ներեցէ՛ք, տէ՛ր իմ, ես կարծէի թէ, անանկ փափաք մը ունի իմ Թագաւորս :

ԼԷՕՆԷՏԷՍ · Այո՛, ճշմարիտ է որ ունի · բայց հիմայ ո՛չ բնաւ · ես փառքն չ'եմ, որ երկու միացեալ սրտեր իրարմէ բաժնելու յանդգնիմ · չ'է, չ'է :

ՏԻՕՆ · Կեցցէ՛ իմ Թագաւորս · այս պարագայիս մէջ աւելի աղէկ կը ճանչնամ իր վեհանձնութիւնը · բայց՝ խեղճ Ռամիլօ . . .

ԼԷՕՆԷՏԷՍ · Տիօ՛ն, անգամ մըն ալ Ռամիլօն առջ՛ևս մի՛ յիշեր · սիրտս չկրնար դիմանալ :

ԼԷՕՆԷՏԷՍ · Կ'ուզեմ աս անտառին ներսի կողմերը ժուռ գալ :

ՏԻՕՆ · Խաւար գիշեր մըն է · կրնայ վտանգ մը ելլել դէմերնիս :

ԼԷՕՆԷՏԷՍ · Արթո՛ւն եղի՛ր, Տի՛օն · ինչո՞ւ այդպէս երկչոտ ես : Առաջնորդեցէ՛ք, քալեցէ՛ք հետս : (կ'երթան Լէօնէտէս, Տիօն, Տիտուլի · Լէսանդրը Ռոմէօն ալ կը հետեւին : Մնացած ծառաները կը հաւաքեն ծառաներուն հետ, սեղանը վերցնելով) :

ՏԵՍԱՐԱՆ ԺԱ

ՊԷՆԷՏԻԿ

ՊԷՆԷՏԻԿ · (Մինակ չորս կողմը) Ի՛նչ երջանկութիւն կ'զգայ սիրտս : Այո՛ · այս Աշխարհիս մէջ երջանիկ ըլլալու համար գտնուած երևելի հնարքներէն մէկն ալ ուրիշին բարելաւութեանը պատճառ ըլլալն է : Ո՛հ, ի՛նչ տեսակ ցնծութեամբ կ'ըլլեցուի անոր սիրտը երբոր կը տեսնէ որ իր միջոցաւը՝ թշուառ և օգնութեան ու մխիթարութեան կարօտ անձ մը ազատած է իր վտանգէն · միթէ Երկինք այնպիսիները կ'հնապատիկ վարձատրելու կը դառնաղի մի՞ : Ա՛հ, ի՛նչ երջանկութիւն պիտի տիրէր Աշխարհիս ամէն կողմ, երբ ամէն մէկ անհատ համոզուէր այս ճշմարտութեանը և 'ի գործ դնէր . . . Արդէօք այս լոյսէս մէջ քանի՜ քանի՜ անձեր թշուառութեան տխուր ամպերով շրջապատուած ի՛նչ ընելիքնին կորսնցուցած են · քանի որ ուրիշ շատ անձեր ալ իրենք զիրենք բոլորովին զուարճութեանց տուած են առանց խորհելու թէ արդեօ՛ք թշուառ մէկը կը կարօտի Աշխարհիս վրայ : Ա՛հ, մինչև ե՞րբ ասանկ պիտի մնայ Աշխարհիս ընթացքը · պիտի գա՞յ այն ցանկալի օրը, երբ ամէն մէկ անհատ պիտի խորհի թէ իւր մարդկային պարտականութիւնն է օգնել տկարին և կարօտին : (պատուհանէն դուրս նայելով) Ո՞վ են ասոնք :

ՏԵՍԱՐԱՆ ԺԲ

ԻՍՄԱՆԻ · ՊԷՆԷՏԻԿ

ԻՍՄԱՆԻ · (Պէնէտիկը չտեսնելով) Հանգչած են : Արդեօք ո՞ւր է գացեր իմ Պէնէտիկ բարեկամս աս գիշեր : Իր տունը չ'է · շատ կը փափաքէի զինքը տեսնել երթալէս առաջ · ա՛հ, երանի՛ թէ, կարենայի համոզել զինքը մեր հետը գալու . . . .

ՊԷՆԷՏԻԿ · Ո՞ւր պիտի երթաս, Իսմանի :

ԻՍՄԱՆԻ · Հա՛, հո՞ս ես, իմ մտերիմ բարեկամս և բարերարս · բոլոր գիշերս զքեզ փնտռեցի, բայց չկրցի գտնել և ո՛չ մէկ տեղ մը · գիտցի՛ր, սիրելի բարեկամ, որ ես և Հերսիլիան քանի մը ժամէն այս գիւղը պիտի ձգենք Թագաւորին հետ մեկնեղ Մօսքուա երթալու համար :

ՊԷՆԷՏԻԿ · Ա՛հ, Իսմանի, ի՛նչ անխելքութիւն է ըրածդ . . . . ո՛հ . . . գոյդ մը անմեղ տատրակներ՝ իրենց դէմ լարուած թակարդին մէջ կիյնան և ուրախութեամբ կը նետուին : Անշուշտ՝ Թագաւորը քու խոհեմութեանդ աչուըները շլացուցած է իր պալատին փառաւորութիւնները և շքեղ հանդէսները անոնց առջին ներկայացընելով : Իրաւ ճշմարիտ և անկեղծ բարեկամ կը խորհեմ զքեզ, Իսմանի, որ այս գիւղէն բնաւ չբաժնուիս · վասն զի աւելի լաւ է աղքատ խըրճիթի մը մէջ երջանկութեամբ և հանդարտութեամբ անցընել իր օրերը՝ քան թէ արքունական պալատի մը մէջ գտնուիլ, ուր որ կրնայ օր մը քու ապերջանկութեանդ և թշուառութեանդ պատճառ ըլլալ . . . Գիտցած ըլլա՛ս, բարեկամ, որ շատ անգամ մեծամեծները միայն իրենց օգտին համար ուրիշին բարիք ընել կ'ուզեն :

ԻՍՄԱՆԻ · Արդէն խոստացած եմ իրեն, ինչպէս կրնամ չ'երթալ :

ՊԷՆԷՏԻԿ · Հա՛, ի՛նչ բանի պիտի գործածէ զքեզ Թագաւորը :

ԻՍՄԱՆԻ · Չ'եմ գիտեր, միայն այսչափ կրնամ ըսել քեզ, որ Թագաւորը տեղեկացաւ թէ ես գծագրութիւն գիտեմ:

ՊԷՆԷՏԻԿ · Արդեօ՞ք թէ ես ալ ձեզի հետ գալու կարող ըլլայի :

(Պիտի շարունակուի :)

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄՆ

Ստորագրուելու Գլխաւոր տեղերն են առայժմ

Կոստանդնուպոլիս · Մէրճան—Չարշըսին Մարգարեան յարկոյ Պ · Յարութիւնին գրատունը :

Մէյտէր—Խանին դրանը քով գրավաճառ Սարգսեան Պ · Մարտիրոսին խանութը :

Բերա · Բարագ—Օրիանթալ փողոց : Թիւ 2 : Մ · Քօթլէր Փրէրի գրատունը :

Սկիւտար—Սարայի դէմը՝ Մ · Ոսկէճեան գաղղիացի գրավաճառին գրատունը :

Խասգիւղ · Ընթերցասիրաց ընկերութեան թանգարանը :

Օրթագիւղ · Արշալոյս Արարատեան գրասենեակը :

ՀԵՂԻՆԱԿ ԳՈՐԾՈՅՍ · Ա · Հ · ՃԻԶՄԷՃԵԱՆ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՏՊԱՐԱՆ · ՎԷԶԻՐ ԽԱՆ